

Motion till riksdagen

1985/86:Fö414

Kerstin Gellerman (fp)

Sotningsväsendet

Riksrevisionsverket har ingående granskat sotningsväsendet och redovisat sina erfarenheter i en promemoria Den statliga regleringen och tillsynen av sotningsväsendet (nr 1985:357).

Därav kan man dra den slutsatsen att vi sotar för mycket. I takt med att husen erhållit bättre fungerande värmepannor, övergått till andra bränslen och s. k. kombinationseldning börjar fler och fler husägare protestera mot att sotningsfrekvensen inte anpassat sig efter den nya situationen.

Landet har för närvarande ca 400 sotningsdistrikt. I resp. distrikt finns en skorstensfejarmästare som har monopol på verksamheten inom sitt distrikt.

Sotning har positiva effekter på brandsäkerheten genom att sotelden kan förebyggas och brandtekniska risker undanröjas. Men soteldens minskning har dock i huvudsak berott på övergång till ofarligare uppvärmningsanordningar samt att värmepannors kvalitet och verkningsgrad förbättrats.

Under åren 1981 — 1983 beräknas antalet förrättningar ha minskat med 700 000 genom övergång från olja till el, utbyggnad av fjärrvärme och installation av värmepumpar.

I våra nordiska grannländer har sotningsverksamheten liknande uppläggning som i Sverige. Men i Sverige sotar vi dubbelt så ofta som i Danmark och Norge och nästan tre gånger så ofta som i Finland.

Svenska kommunförbundet har också reagerat mot de nuvarande sotningsintervallerna och den strikta regeltillämpningen. Sotningsbehovet i den enskilda anläggningen borde vara avgörande för hur ofta sotning måste ske.

De brandchefer som intervjuats i RRV:s projektarbete anser att sotningen numera har liten betydelse för brandsäkerheten. Det viktigaste är eldstadsöversynen.

Statens brandnämnd är tillsynsmyndighet för bl. a. sotningsväsendet. I uppgifterna ingår bl. a. att utfärda rekommendationer om sotningsföreskrifter. De yttrar sig vanligen över förslag till sotningsföreskrifter i samband med länsstyrelsens fastställelse av brandordning.

När det gäller att pröva enskilda ärenden om begäran om dispenser m. m. remitteras alla sådana ärenden till Sveriges skorstensfejarmästares riksförbund. Under 1980-talet (tiden som undersökningen utfördes) har brandväsendet alltid följt riksförbundets rekommendationer.

Under 1981 — 1983 har som tidigare anförts antalet sotningsförrättningar minskat. Enligt energiverkets program kommer denna utveckling att fortgå. Mot den bakgrunden är det förståeligt att sotningsväsendet önskar få sig tilldelat nya uppgifter.

Samtidigt har kraftiga höjningar skett av sotningstaxorna som den enskilde inte kan påverka. Detta kommer att fortgå om inte arbetsstyrkan inom sotningsväsendet kan anpassas till den nya situationen med färre sotningar och längre avstånd mellan sotningsobjekten.

Det finns anledning att vara kritisk mot sotningsväsendet som en rest av ett gammalt skråväsende. Bättre vore att skorstensfejare fick en auktorisation och kunde som fristående företagare konkurrera med varandra på marknaden.

Mot den bakgrunden är det angeläget att statens brandnämnd som central förvaltningsmyndighet för sotningsväsendet får i uppdrag att utreda behovet av sotning ur brandteknisk synvinkel. Erfarenhet från de övriga nordiska länderna bör därvid särskilt uppmärksammas.

Riksrevisionsverket har genom den tidigare nämnda promemorian velat fästa uppmärksamheten på förslag till ny sotningslag som snarare skall öka än minska sotarens makt över energikontroller, energisparåtgärder m. m. Dessa åtgärder kan många husägare utföra själva eller föredra att någon annan än sotaren gör. Denna lag föreslås bli en ramlag. I den blandas friskt obligatoriska föreskrifter med behov av frivilligt slag. Sotning, brandskydd, energikontroll skall vara med och det blir svårt för medborgaren att veta vad han egentligen måste ha utfört och sedan betala för.

Hemställan

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

1. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att en utredning tillsätts med uppdrag att utreda sotningsbehovet för skilda anläggningar,
2. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag till sådana ändringar i brandlagen och brandstadgan att det s. k. sotningsmonopolet avskaffas,
3. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag till ordning med auktorisation för sotare.

Stockholm den 27 januari 1986

Kerstin Gellerman (fp)